

СТАН ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІВДЕННОЇ БУКОВИНИ

Василь Костик. Стан фольклористичних досліджень Південної Буковини.

У статті розглядаються основні збірники фольклорних матеріалів, що були зібрані на теренах Південної Буковини (Сучавський повіт) упродовж XX століття. Тут же акцентується увага на народознавчих розвідках, вміщених на сторінках часопису „Наш голос”.

Ключові слова: Південна Буковина, фольклор, збірник, балада, стаття, регіон, журнал.

Василий Костик. Состояние фольклористических исследований Южной Буковины.

В статье рассматриваются основные сборники фольклорных материалов, которые были собраны в населённых пунктах Южной Буковины (Сучавский уезд) на протяжении XX века. Акцентируется внимание на народоведческих трудах, которые печатались на страницах журнала „Наш голос”.

Ключевые слова: Южная Буковина, фольклор, сборник, баллада, статья, регион, журнал.

Vasyl Kostyk. Folk Studies in the Northern Bukovina Region.

The article deals with the main collections of folkloric materials that were compiled in Southern Bukovina (Suchava, District, Rumania) throughout the twentieth century. The main attention is paid to folklore studies published in Nash Holos (Our Voice) journal.

Key words: Southern Bukovina, folklore, collection of works, ballad, article, region, journal.

У другій половині XX – на початку XXI століття народознавчі дослідження на Буковині поволі рухалися вперед. Труднощі виникали насамперед через те, що Південну Буковину колишні правителі СРСР свого часу безпідставно віддали Румунії. Там українознавча справа, на жаль, мусимо констатувати, сьогодні майже повністю згорнута. Останні кілька років навіть літня школа україністики, що функціонувала при Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича винятково для студентів-українців з Румунії не працювала – нема набору на українське відділення філологічного факультету Сучавського університету.

Трансформаційні процеси, що відбувалися як в Україні, так і в Румунії, супроводжувалися значними змінами становища національних меншин, що, звісно, позначилося на рівні збереження їхньої традиційної культури. Спостереження виявляють, що тамтешні українські села є консервативнішими у плані збереження давніх і навіть дохристиянських традицій. З'ясовуючи стан збереження національних традицій в українського населення Румунії, варто відзначити існування в них низки прадідівських українських звичаїв та обрядів. Дотепер на зимових святах можна почути колядки українською мовою. На свято Андрія дівчата ворожать за допомогою пересоленої паляниці, вибирають „віщий” кілок у плоті, „засівають” та „боронують” насіння коноплі, калатають ложками тощо (Негостина, Велика Марицея, Нісіпіт); на Святвечір готують 9 або 12 святкових страв (Велика Марицея, Ульма); на свято Василя проводиться Маланка, на Юрія (у деяких селах у Великий четвер) запалюють вогонь, говорячи, що „палять діда” або „гріють діда”, у Молдовиці цей обряд проводиться щоби добре підходила великодня паска; на Івана Зільового прикрашають зеленню хату. Ще зустрічається звичай святити вербові гілки на Вербну неділю. Вербою торкалися рідних, примовляючи: „Бечка б'є, я не б'ю, за тиждень Великдень”. По гілці кладуть на могили родичів, решту – біля ікони у хаті (Велика Марицея). У Молдовиці святкують Вливаний понеділок. Крім того, у Негостині ще пам'ятають про обряд „виведення дівчини на танець”. У с. Ульмі ще й зараз обирають „березу” – старшого парубка, який наймає музику та організовує танці у центрі села [6, с. 177].

За визначений період в Південній Буковині було згуртовано цілий загін збирачів-записувачів та дослідників українського фольклору, який там досить непогано зберігся, але до цієї роботи зовсім не долучається молодь, а старше покоління відходить. Частина цих матеріалів була надрукована на сторінках журналу „Обрії” протягом 1979 – 1986 років, а також в окремих фольклорних збірниках.

Найбільше таких книг підготував і видав професор Бухарестського університету Іван Ребошапка. У 1969 році літературне видавництво в Бухаресті випустило збірку українських автентичних пісень „Народні співанки”. Її упорядкував І. Ребошапка на основі власних записів, а також фіксацій діалектолога М. Павлюка та інших збирачів. До книги ввійшло 248 кращих зразків народної поезії з українських сіл семи повітів Румунії в тому числі і з теренів Південної Буковини.

Збірник „Народні співанки” упорядковано за жанрово-тематичним принципом. Публікація текстів відкривається коротеньким розділом коломийок, що вславляють народну пісню. Далі І. Ребошапка згрупував матеріали в розділах „Пісні про кохання”, „Весільні пісні”, „Пісні про сімейне життя”, „Соціально-побутові пісні” [7]. До останнього розділу ввійшли пісні про панщину, наймитські, заробітчанські та жовнірські, пісні про лиху долю, а також він сюди чомусь вмістив сатиричні, жартівливі і забавні пісні, хоча ці твори у переважній більшості розробляють теми із родинно-побутової сфери. У даному випадку науковий підхід до систематизації матеріалу дещо порушений. Жартівливі й сатиричні пісні треба було подати окремим розділом.

У „Передмові” до збірника відомий професор-фольклорист зазначає: „Згідно з географічним розташуванням населення, історією утворення поселень та специфікою репертуару, українську народну творчість з Румунії можна поділити на кілька фольклорних зон. Найбільшою є Сучавська фольклорна зона, в якій переважають пісні гуцульського та буковинського репертуарів” [16, с. 7-8]. Вчений наголосив, що характерною ознакою цієї зони є те, що тут наявні цікаві факти взаємовпливу та взаємозапозичень між румунським та українським фольклором.

Другим фольклорним збірником, який упорядкував і видав І. Ребошапка, стала книга „Ой у саду-винограду” (1971). Його зміст склали світські величальні пісні. У передмові „Визначення, походження, тематичні і стилістичні та функціональні ознаки колядок” упорядник вказав на типологічну близькість українських світських колядок до румунських [17, с. 17-27]. Видання цінне ще й тим, що до нього ввійшло 106 світських колядок, переважна більшість яких походить з репертуару Південної Буковини, менше – з Мараморощини, ще менше – з Банату. Також збірник представив українські версії румунських новорічних пісень обходу з „Плугом”, записаних від українців, „Маланки” та дитячі колядки з Добруджі [10].

У 1974 році у бухарестському видавництві „Критеріон” побачила світ збірка народних балад, історичних пісень та пісень-хронік під назвою „Відгомони віків”, яку упорядкував І. Ребошапка. Том містить 148 текстів епічних та ліро-епічних українських пісень з нотами з усіх фольклорних зон Румунії у жанрово-тематичній класифікації [2].

Особливо цінним у збірнику, на нашу думку, видається цикл опришківських балад та історичних пісень. Це можна пояснити бодай тим, що ця тема широко представлена і в українському, і в румунському фольклорі. Відзначене стосується передусім балад про опришка Пинтю.

Фольклорні матеріали збірки І. Ребошапка погрупував, дотримуючись жанрово-тематичної концепції О. Дея. Тут учений один із перших застосував термін „пісня-хроніка”, хоча й теоретично не обґрунтував його. Він опублікував матеріали, що побутують на українських етнічних землях, які зараз входять до складу Румунії. Пісні-хроніки він трактує як окремий жанр, що відрізняється від балад чи жовнірських пісень. „В чотирнадцятому році”, „Йа ковала зазулиця”, „Та на горі білі цвіті”, „Та ой коли була війна”, „Чорна хмара налігає”, „Ой сижу на дикунку”, „Та й пушов я у патрулю”, „Як напишу дрібний листок” – це твори, які відображають події Першої та Другої світових воєн. Кілька хронік змальовують нещасні випадки (про смерть Юрія Фиркала з Палтінул та Міці Фиркал з Палтінул), про життя на чужині оповідають новини „Послухайте ви, браччікі”, „Та й у моїм городічку”, про сумну родинну історію – „Послухайте, сині й доньки”. Пісні-хроніки, опубліковані у цьому збірнику, – яскравий доказ новотворчості. Вони відрізняються від пісень давнішої доби.

Збірник „Відгомони віків” спричинив появу цілої низки рецензій. Так, наприклад, російський учений В. Гацак у праці „Фольклор и молдавско-русско-украинские исторические связи” (М., 1975) використовує опубліковані матеріали І. Ребошапки для обґрунтування теоретичного питання щодо історико-фольклорних зв’язків між народами відповідної зони [3, с. 63].

Ще більший резонанс серед румунських та слов’янських фольклористів викликала монографія І. Ребошапки „Народження символу. Аспекти взаємодії обряду та обрядової поезії” (1975). Так, сучасний румунський фольклорист Овідіу Бирля в „Історії румунської фольклористики” відзначив: „Дослідження слависта Івана Ребошапки цінне тим, що розкриває багато невідомих

аспектів фольклору сусідніх народів з даної зони [...]. Він не обмежується звичайним вказуванням спільних мотивів, а намагається встановити те, що від певного часу називають етнографічною основою виникнення народнопоетичних мотивів” [20, с. 560-561].

Новим набутком І. Ребошапки у справі збирання, упорядкування і видання українського фольклору Румунії стали збірники „Оленський цвіт” (1978) і „Доробок поколінь” (1982). У першому зібрана, переважно на Мараморощині, українська усна оповідальна творчість Румунії: 48 українських фантастичних казок, соціально-побутових анекдотів тощо. Другий представляє фольклор села Негостина (Сучавського повіту), зібраний у 1928 – 1933 роках місцевим професором Іваном Абрам’юком від сестри Параски Абрам’юк, і паралельно – сучасні записи пісень з нотами та комплексний запис місцевого народного весілля, який здійснив І. Ребошапка [5].

Збирацька і видавнича діяльність І. Ребошапки посприяла активізації фольклористів на місцях і виданню збірників регіонального фольклору, які зібрав та упорядкував О. Бевка „На високій полонині” (1979), „Червона ружа” (1981), В. Ріцко „Ой Дунаю, Дунаю” (1980) та М. Шандро „Ой ковала зозулечка” (1974) і „Співаночки мої любі” (1977). Різноманітні за своїм пісенним складом і жанром пісні, вміщені в збірці М. Шандро „Ой ковала зозулечка”, зібрані в гірському селі Нісіпіт Сучавського повіту. Тут упорядник цієї збірки жила і працювала двадцять років. Майже стільки ж часу вона віддала цікавій і захоплюючій справі – збиранню і записуванню народної творчості жителів цього населеного пункту. Зібрані тут пісні М. Шандро тематично поділила на такі підрозділи: балади, дівочі, парубоцькі, пісні про кохання, весільні, вояцькі, соціальні та пісні гумористичні і жартівливі. Усі ці твори відзначаються гуцульською самотністю і оригінальністю. Але чи не найціннішим твором збірки є „Балада про Лукина Кобилицю”, яку вона записала від його праправнука Івана Кобилиці, що проживав у селі Нісіпіт Сучавського повіту [9, с. 19-22]. Значно пізніше надруковано цілий ряд нових збірників-передруків записів М. Шандро, але вони не мають відповідної наукової паспортизації.

Варто зауважити, що І. Ребошапка відіграє велику роль у громадсько-культурному житті українців Румунії. Він входить до складу редколегії українськомовного журналу „Наш голос”, в якому певний час навіть співробітничав як штатний працівник. Тут професор надрукував кілька десятків статей з проблем української фольклористики і народознавства в цілому.

Як авторитетний вчений, І. Ребошапка відзначив, що незважаючи на процес колективізації сільського господарства, внаслідок якого звузилася сфера проведення обрядів, їхнє „згасання”, на сучасному етапі вони зберегли свою ритуальну магіко-релігійну основу, у виконанні яких переважає театралізована сторона. Українські суспільні діячі Румунії занепокоєні тим, що духовні історичні набуток українців сьогодні опинилися під загрозою. Йдеться про досвід віків, збережений, зокрема, у народних приказках (румунські українці називають їх також помовками, примовками, мовками, поговором, мудрушками та ін.). Носіїв цієї мудрості стає все менше, а молоді ХХІ століття вони майже ні до чого. Як вважає Михайло Михайлюк, головний редактор „Українського вісника”, невдовзі українські села поглине „європейський спосіб життя” і з пам’яті людей будуть стерті співанки, прислів’я, повір’я, обряди, звичаї, казки, легенди, загалом усе те, що з найдавніших часів становило сільське духовне життя. „Не буде гучних весіль зі співанками та коломиїками, не буде „казкування” старих людей, не буде тужливого звучання трембіти на гуцульських похоронах, не буде людей у народних строях на святах, не буде писанок на великих столах”. Михайло Михайлюк боїться дожити до того часу, коли „теперішніх гуцулів будуть показувати в гротесково-опереткових дійствах, як тепер показують туристам американських індіанців” [4].

Сторінки журналу „Наш голос” досить яскраво і влучно подають інформацію про народну культуру українців, які проживають у Румунії.

Один із найпомітніших дописувачів доктор філологічних наук Іван Ребошапка, так би мовити, вводить читачів в курс справи. Питання народної культури він розкриває як в теоретичному так і в практичному планах.

З першого ж номера, який вийшов 1 липня 1990 року, зокрема з науково-популярної статті Івана Ребошапки „Здобутки і прогалини в дослідженні української народної культури в Румунії” [14], необізнаний читач дізнається, що в Румунії є такі собі поселення, в яких проживають українці, найбільші: Мараморощина, Банат, Буковина та Добруджа. З наступних статей журналу ми більш детально дізнаємось про народні звичаї, стан культури кожного району окремо. Але зі

статті І. Ребошапки бачимо, що картина народної культури не з приємних: „Як можна оцінити становище народної традиційної української культури з Румунії?” – запитує автор і сам же на нього відповідає: „Збирання українського фольклору з Румунії увесь післявоєнний час і до наших днів проводилось спонтанно і за рахунок власної ініціативи...” [14, с. 9].

У статті згадуються імена таких дослідників українства в Румунії, як: Мирослава Шандро, Микола Павлюк, Іван Робчук, Віргілій Ріцко, Джоржета Джінжірова, Маруся Водня.

Іван Ребошапка уточнює, що перші записи українського фольклору, здійснені М. Шандро, з'явилися в газеті „Новий вік”, альманасі „Серпень” (1964). У 1976 вийшла збірка прислів'їв та приказок з Буковини „Народ скаже, як зав'яже”, в упорядкуванні журналу „Наш голос”, котрі вибирав письменник Денис Онищук [8].

До вищеназваних здобутків Іван Ребошапка згадує і захоплення Мирослави Шандро гуцульськими вишивками та укладання місцевих діалектних словничків Іваном Робчуком та Корнелієм Регушом, Вергілієм Ріцком.

Автор статті висловлює занепокоєння тим, що ще ніхто не займався іншими формами традиційної народної культури: міфологією, віруваннями, танцями, іграми, традиційними способами народного господарювання, житлом, одягом, писанкарством, архітектурою, традиційними ремеслами та іншими видами художньої творчості.

У четвертому номері журналу „Наш голос” подається ще одна публікація Івана Ребошапки „Сучасний фольклор – поняття відносне” [18]. У цій статті автор піднімає болюче питання щодо того, що в XIX столітті фольклор було названо „пережитком культури”, і сьогодні він поступово зникає і вмирає. І. Ребошапка висловлює своє бачення цього питання: „Певні дослідники вважають, що в наш час „живуть” хіба що прислів'я та приказки, пісенні види вже вимерли, живі тільки пісні, створені професіональними письменниками та композиторами, але насправді це не зовсім так” [18, с. 9]. Далі автор посилається на румунського вченого Овіда Денсумяна і його розвідку „Фольклор. Як слід його розуміти?”, де зазначено, що найбільш приречені на загибель ті види народних творів, що тісно пов'язані з практичним життям (повір'я, забобони, ворожіння, магічні практики) – бо це рештки давніх умов життя, традиційного світогляду, сьогодні їх витісняють наукові та культурні знання. Для творів, що стосуються способу мислення та почуттів простої людини (казки, легенди, перекази), більш сприятливі умови. Народні пісні житимуть, бо незалежно від епох і обставин, завжди існуватимуть люди, які йдуть із піснею по життю.

„Як в Україні так і в Румунії традиційний фольклор у певній мірі ще побутує серед народу, хоча писемність давно стала загальнопоширеною і помітно зріс культурний рівень мас. У Румунії сьогодні відомі виконавці так званих старинних пісень, без яких, зокрема на Дунайській рівнині, не може обійтися жодне народне весілля. В українському фольклорі в Румунії, ще досить помітно побутують коломийки в карпатських місцевостях. У силу традиції збереглись подекуди сімейно-побутові обряди та обрядова поезія. Де-не-де ще можна натрапити на добрих оповідачів казок, магічних практик” [18, с. 10].

Цікавою є думка І. Ребошапки щодо того, що в народному побуті постійно відбувається співвідношення „традиційного” з „сучасним”. Традиційні надбання, які не відповідають новому світогляду, забуваються або трансформуються осучаснюючись за допомогою переосмислення сюжетів, нашаровування нових реалій. Саме тому сучасного фольклору в „чистому” вигляді немає.

Щодо унаслідування культурної традиції українськими поселеннями в Румунії – досить помітна зональна різноступеневість. На півдні Буковини вужча фольклорна традиція, а жвавіша в селах, що навколо міста Сирет.

Дослідник І. Ребошапка зауважує, що вирішальну роль у збереженні традицій відіграють носії фольклору (ті, що передають пісню у первісному варіанті) та виконавці (ті, що інколи вносять незначні формальні покращення). Якщо виконавець пісні обдарований поетичним талантом, то бувало що він і сам міг творити пісні.

Ще одну статтю Івана Ребошапки „Володимир Гнатюк і румунська фольклористика” надруковано у сьомому числі „Нашого голосу”. Вона присвячена видатному українському фольклористу, етнографу, організатору наукової діяльності, видавцю й популяризатору української літератури, перекладачеві, публіцисту і громадському діячеві Володимирі Гнатюку.

Іван Ребошапка пише, що В. Гнатюк найбільше проявився у фольклористичній діяльності, про що свідчить його послужний список. Власна фольклористична діяльність В. Гнатюка надзвичайно багата.

Професор Іван Ребошапка зазначає, що для румунської фольклористики праці В. Гнатюка особливо корисні тим, що зібрані в них матеріали походять із суміжних, заселених українцями територій, починаючи з карпатської півночі і закінчуючи західними банатськими поселеннями, з яких кілька обстежених В. Гнатюком 1903 року знаходяться в Румунії: Великий (Німецький) Перег, Ноділок, Семлак, Печка та ін. Для румунської фольклористики ці матеріали мають подвійне значення. Вони є, по-перше, зразковою джерельною базою для порівняльних фольклористичних студій. Зразковою, тому що, незважаючи на різкий мовний бар'єр (румунська і українська мови належать до різних мовних груп), між румунським і українським народами здавна існувало постійне інтенсивне та багатостороннє народне спілкування. По-друге, незважаючи на той же мовний бар'єр між румунським та українським етносами помічається не те що замкнутість, а навпаки, велика відкритість до сприйняття та обміну культурними надбаннями.

„Значення Гнатюкових праць для румунської фольклористики на досі згаданому аж далеко не вичерпується, – зазначає І. Ребошапка, – праці Гнатюка корисні для румунської фольклористики у вивченні ряду інших аспектів, що стосуються усіх жанрів і видів карпатського регіону” [11, с. 6-7].

Говорячи про стан збереження національних традицій в українського населення Румунії, треба згадати існування в них низки прадідівських українських звичаїв та обрядів. Вирішальну роль у збереженні традицій відіграють носії фольклору. На жаль, таких людей сьогодні стає все менше.

Народна культура українців та, власне, сам фольклор, на сторінках журналу „Наш голос” прослідковується від народження і до смерті. Найвний ще щорічний пісенний фольклор, що представлений колядками, щедрівками, гайвками та ін. Можна зробити висновок, що пісня та народні звичаї завжди супроводжують українця, незважаючи на етнічне середовище, в якому він живе.

Особливу увагу на пісню звертає той же І. Ребошапка у наступних своїх статтях. Зокрема, у праці „Пісня правдою не поступається” зауважує, що однією з визначальних рис народної пісні є та, що вона невідступно супроводжує упродовж історії людське суспільство і властивими їй засобами відображає його. Це твердження автор поширює на всю народну пісенність, а особливо виділяє пісні-хроніки – відгуки на злободенні події. Вид таких пісень частково відомий у румунському фольклорі під назвою віршованого репортажу. Вони поширені в українському карпатському репертуарі. Багато пісень-хронік складено тут про Першу і Другу світові війни, про інші події з особистого життя, тієї чи іншої особи, як правило, відомий. На ці ж теми записано і в Румунії чимало пісень-хронік (на Мараморощині і в гірських гуцульських поселеннях Буковини).

Завдяки їхній поетичній і мелодійній «зручності», загальному поширенню в Карпатах і особливому таланту карпатських українців вилити свої погляди про абсолютно все те, на що повсякденно звертає увагу людина, пісні-хроніки живуть та деінде постають ще й нині, на початку XXI століття. Беззаперечним доказом цього факту є записана учителем Юрієм Чигієм у гуцульському селі Нісіпіт Сучавського повіту пісня „Нова мода” від сестер Настасії Михно (81 рік) і Вікторії Ямницької (76 років). Їхня пісня типово фольклорним їдким гумором викриває „нове” явище в сільському побуті – нахил до розкішного життя без праці. Це явище немислиме і неприйнятне старшому поколінню, вихованому в душі любові і поваги до праці та невибагливого життя.

До деяких застарілих чи діалектних слів пісні подається тлумачення.

Чимало уваги приділяє Іван Ребошапка збиранню сучасних фольклорних матеріалів.

Іван Ребошапка у своїх дослідженнях звертає увагу на збереження українських традиційних пісень. Він зауважує, що визначальною рисою народної пісні є та, що вона завжди супроводжує людину протягом усього її свідомого життя із властивими їй засобами відображає його. Завдяки публікаціям І. Ребошапки, дізнаємось, що народна пісенність перебуває в живому стані свого побутування, маємо можливість побачити в якому вигляді зберігається духовне багатство, набуто цілими поколіннями.

Опрацювавши десятки номерів журналу „Наш голос” (із липня 1999 до вересня 2009 року), ми дійшли висновку, це видання приділяє багато уваги питанню української національної культури в Румунії. Журнал справедливим і критичним словом дає відповідь на питання про стан національного культурного життя українців в Румунії. У нашому дослідженні проаналізовано

статті присвячені цій темі таких дослідників: Миколи Корсюка, Корнелія Регуша, Ірини Мойсей, Івана Ребошапки та ін.

У подальшому окремі зразки пісень з нотами надрукував композитор і етномузиколог Іван Лібер у збірнику „Повій, вітре, з Буковини” (2005).

Фольклор Південної Буковини значно поповнився збірниками українського словесника Івана Кідешука з Сучави та вітчизняного етномузиколога Кузьми Смаля з Кіцманя „Пісенні скарби Негостини” (Видавництво „Зелена Буковина”, Чернівці, 2006), „Буковино, рідний краю” (Видавництво „Книги – XXI”, Чернівці, 2008) і „Співай, моя Буковино” (Видавництво „RCR Editorial”, Бухарест, 2009) та збірниками гуцульської пісенності уродженця с. Нісіпіт учителя Юрія Чиги „Ой багата Гуцулія” (Видавництво „Mustang”, Бухарест, 2003) і „Люблю тебе, гуцуліє” (Видавництво „RCR Editorial”, Бухарест, 2009) [12, с. 312].

У дослідженні статей на культурну тематику виокремилось декілька ліній висвітлення культурницьких питань – народна культура, освіта, книговидання.

У ході вивчення виокремились такі головні проблеми, які мають місце у культурному житті української меншини: загрозливий стан рідної мови, незадовільний стан шкільництва, знищення українських бібліотек, брак українських священників, відсутність концертів українських митців в діаспорі, відсутність молодих талантів української меншини, „псевдокультура”, відсутність осередків культури, проблемне книговидання, відсутність драматургії, проблеми з надходженням українських книг і газет, неякісне транслявання передач українського телебачення, визнання дипломів українських навчальних закладів у Румунії. Українці не знають, про те, що в Румунії живуть українці, точно невідомо скільки українців проживає в Румунії.

Позитивом, звичайно, є те, що талановиті українці вміють співати і танцювати, таланту нам не позичати навіть у чужих краях. Радісно за те, що на даному етапі на високому рівні літературне життя. Беззаперечним фактом є те, що українці з усіх усюд Румунії з радістю збираються на різноманітні українські фестивалі, свято шанують і гідно відзначають Шевченківські дні.

Народну і духовну культуру українців в Румунії „Наш голос” подає як цілісне явище. Приділяється значна увага її специфіці у різних етнографічних зонах Румунії (Мараморощина, Південна Буковина, Банат, Добруджа). Вказано на проблеми, які виходять власне за межі української етнографії. Піднімаються питання української діаспори, як такої, що виникла внаслідок формування політичних кордонів України і таку, що виникла у зв’язку з еміграцією та перенаселенням українців.

Висвітлення питань української культури – велика справа, адже, за останні десятиліття у суспільне життя внесено немало хибноцінних атрибутів культури та моралі. Народність, справжня культура, відходять на інший план. Журнал „Наш голос” та його автори дають нам можливість згадати своє минуле, свою історію, піднімають проблемні питання і подають альтернативні шляхи їх вирішення, вказують на причини негараздів. Не варто забувати головний закон, який між рядками прописаний у літературно-культурному часописі „Наш голос”: духовні цінності мусять іти в парі з матеріальними. Якщо людям забезпечити рівень життя, вони потягнуться до гідної культури, справжньої, тієї, яка є у серці кожного українця, незважаючи на територіальні межі, в яких він живе.

Наукове дослідження фольклорних здобутків українців Південної Буковини – це окреме питання. Як зауважив І. Ребошапка, зацікавлених цим питанням „гей маловато”. Сам вчений наголошує на таких „прогалинах” у висвітленні проблем української фольклористики Південної Буковини: точне окреслення зонального розповсюдження жанрів і видів українського фольклору Румунії, виявлення „непомічених” досі народних витворів, складання жанрових колекцій, встановлення хоча би приблизного обліку та каталогізації народних витворів у живій чи латентній формі, окреслення своєрідності українського фольклору Румунії шляхом його співставлення з румунським та загальноукраїнським та ін. Від себе хіба що додамо: потрібно комплексно обстежити та вивчити і встановити аспекти сучасного побутування збережених жанрів українського фольклору на всіх теренах Румунії, у тому числі й Південної Буковини.

Література

1. Буковина, рідний краю: Народні пісні Південної Буковини / Записали Кузьма Смаль та Іван Кідешук ; Нотація мел. та упорядк. К. Смалья. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 504 с.
2. Відгомони віків: Збірка народних балад, історичних пісень та пісень-хронік / Зібр. і упор. Іван Ребошапка. – Бухарест : Критеріон, 1974. – 368 с.
3. Гацак В. Фольклор и молдавско-руско-украинские исторические святы / Владимир Гацак. – М.: Наука, 1975. – С. 63, 68.
4. Гудзик К. Українці в Румунії /Костянтин Гудзик // День. – 2006. – № 170.
5. Доробок поколінь: З фольклорної спадщини села Негостина Сучавського повіту / Упоряд., передм. та прим. д-ра філол. наук І. Ребошапки. – Бухарест: Критеріон, 1982. – 207 с.
6. Мойсей А. Складові етнокультурної ідентифікації в україно-румуно-молдавській прикордонній зоні / Антоній Мойсей // Буковинський журнал. – 2009. – № 1 – 2. – С. 177–190.
7. Народні співанки / Зібр. і упор. І. Ребошапка. – Бухарест : Літ. вид-во, 1969. – 288 с.
8. Народ скаже – як зав'яже: Народні прислів'я та приказки / Зібр. Д. Онищук, оправ. і впоряд. І. Ребошапка. – Бухарест : Критеріон, 1976. – 109 с.
9. Ой ковала зозулечка. Збірник народних співанок / Зібр. і упор. М. Шандро. – Бухарест: Критеріон, 1974. – 237 с.
10. Ой у саду – винограду : Збірка світських величальних пісень / Зібр. і упор. І. Ребошапка. – Бухарест: Критеріон, 1997. – 287 с.
11. Ребошапка І. Володимир Гнатюк і румунська фольклористика / Іван Ребошапка // Наш голос. – 1991. – № 3 (7). – С. 6–7.
12. Ребошапка І. Всесвіт усного і писаного слова. Кн. 1 : Фольклористичні розвідки, статті, рецензії, персоналії / Іван Ребошапка. – Бухарест: RCR Editorial, 2010. – 388 с.
13. Ребошапка І. Вступне слово / Іван Ребошапка // Народ скаже – як зав'яже. – Бухарест: Критеріон, 1976. – С. 5-9.
14. Ребошапка І. Здобутки і прогалини в дослідженні української народної культури в Румунії / Іван Ребошапка // Наш голос. – 1990. – № 1. – С. 9.
15. Ребошапка І. Народження символу: Аспекти взаємодії обряду та обрядової поезії / Іван Ребошапка. – Бухарест : Критеріон, 1995. – 252 с.
16. Ребошапка І. Передмова / Іван Ребошапка // Народні співанки. – Бухарест : Літ. вид-во, 1969. – С. 7-31.
17. Ребошапка І. Передмова: Визначення, походження, тематичні і стилістичні та функціональні ознаки колядок / Іван Ребошапка // Ой у саду-винограду. – Бухарест : Критеріон, 1971. – С. 7-28.
18. Ребошапка І. „Сучасний фольклор” – поняття відносно / Іван Ребошапка // Наш голос. – 1990. – № 4. – С. 9-10.
19. Співай, моя Буковино: Українські народні пісні Південної Буковини / Записали К. Смаль та І. Кідешук; Нотація мел. та упорядк. К. Смалья. – Бухарест : RCR Editorial, 2009. – 293 с.
20. Bîrlea Ovidiu. Istoria folkloristicii românești. – București : Editura științifică, 1974. – P. 560–561.